

UCHWAŁA Nr /2025
Rady Gminy Mniów
z dnia grudnia 2025 r.
w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Mniów
na lata 2026 - 2029

Na podstawie art. 18 ust.1, ust.2 pkt 15 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1153) oraz art.4¹ ust.1, 2, 2a i 5 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.), oraz na podstawie art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r., poz.1939 z późn. zm.), uchwala się co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Mniów na lata 2026 - 2029, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Mniów.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Signed by /
Podpisano przez:

Mariusz Delipacy

Date / Data:
2025-12-16 21:56

DYREKTOR
Centrum Usług Społecznych
w Mniowie
mgr Irena Skowron

WÓJT
mgr Piotr Wilczak

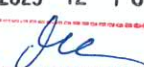
UZASADNIENIE

do Uchwały Rady Gminy Mniów w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Mniów na lata 2026 2029.

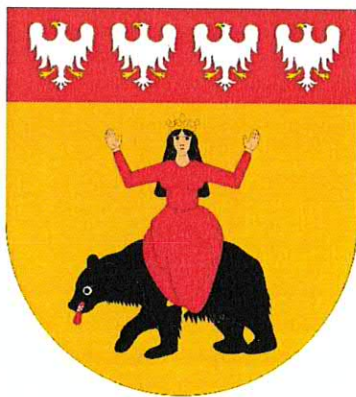
Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii nakłada na gminę obowiązek uchwalania i realizowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Program ten jest finansowany ze środków uzyskiwanych z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Przyjęcie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Mniów na lata 2026 - 2029, niezbędne jest dla realizacji określonych w nim celów wychodzących naprzeciw istotnym problemom społeczności lokalnej w obszarze profilaktyki uzależnień i prawidłowej realizacji zadania własnego gminy, jakim jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, narkomanii oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu.

W związku z powyższym przyjęcie uchwały jest uzasadnione.

DYREKTOR
Centrum Usług Społecznych
w Mniowie
mgr Irena Skowron

WPLYNEŁO
dnia 2025-12-18
Podpis

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
DLA GMINY MNIÓW NA LATA 2026-2029**

Spis treści

Wprowadzenie.....	2
1. Podstawy prawne programu.....	3
2. Diagnoza problemów uzależnień	4
2.1. Identyfikacja obszarów problemowych związanych z uzależnieniami w Gminie Mniów	5
2.2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	9
2.3. Punkt Interwencji Kryzysowej	11
2.4. Zespół Interdyscyplinarny	12
2.5. Działalność Centrum Usług Społecznych w Mniowie.....	12
2.6. Działalność Komisariatu Policji w Strawczynie	13
3. Adresaci Programu	13
4. Analiza SWOT.....	14
5. Cele, priorytety i zadania Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.....	15
5.1. Cel Główny Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania Narkomanii.....	15
5.2. Główne obszary i cele szczegółowe Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.....	15
5.3. Zadania Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Mniów na lata 2026-2029	16
6. Finansowanie Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Mniów na lata 2026-2029	22
7. Koordynacja i realizacja Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Mniów na lata 2026-2029	23
8. Monitorowanie problemów uzależnień w gminie Mniów.....	23
9. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	24
9.1. Zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	24
9.2. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	25
Spis wykresów	26
Spis tabel.....	26

Wprowadzenie

Używanie alkoholu i innych środków psychoaktywnych jest złożonym zjawiskiem społecznym, na które składa się szereg czynników takich jak na przykład pozycja społeczna, czynniki psychologiczne, wyuczone w trakcie socjalizacji zachowania, czynniki środowiskowe i uwarunkowania prawne, a także czynniki kulturowe i inne. Coraz częściej mamy także do czynienia z uzależnieniami behawioralnymi (czynnościowymi), które mając na uwadze kryteria obowiązującej aktualnie Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ID-10, w swoim charakterze podobne są do uzależnień od substancji.

Najsukuteczniejszą strategią pozwalającą na kształtowanie struktury spożywania napojów alkoholowych i postaw społecznych w zakresie sposobu ich spożywania, oddziaływania na zmianę obyczajów, powstrzymywanie tendencji do używania środków psychoaktywnych oraz pozwalającą na osiągnięcie pozostałych celów wskazywanych przez ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i ustawę o przeciwdziałaniu narkomanii jest wykorzystanie zestawu różnych instrumentów pozwalających na kształtowanie polityki wobec alkoholu i innych środków psychoaktywnych, w tym między innymi: ograniczanie dostępności fizycznej i ekonomicznej, kontrolę wieku, realizację programów profilaktycznych i edukacyjnych. Celem jest oddziaływanie nie tylko na konsumpcję i na postrzeganie używek, ale również na postawy i normy społeczne związane z ich spożyciem.

Zadania w zakresie redukcji szkód muszą dotyczyć wszystkich grup społecznych i stanowić usystematyzowany proces działań profilaktycznych i terapeutycznych. W procesie tym istotne miejsce zajmują edukacja zdrowotna i społeczna, które są realizowane w środowiskach dzieci i młodzieży w formie programów rekomendowanych. Jest to zadanie realizowane we współpracy trzech instytucji: Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom (powstałego z połączenia Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii z Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych), Ośrodka Rozwoju Edukacji oraz Instytutu Psychiatrii i Neurologii¹.

Kreowanie postaw zdrowotnych i społecznych sprzyjających profilaktyce zachowań ryzykownych, edukacja, profilaktyka chorób i promocja zdrowia oraz zapobieganie uzależnieniom i ich skutkom zdrowotnym i społecznym to zadania z obszaru zdrowia publicznego. W przyjętym w Polsce systemie ochrony zdrowia niebagatelne znaczenie ma działalność jednostek samorządu terytorialnego. Ustawodawca, w art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, wprost wskazał realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia, jako jedno z zadań własnych gminy. Gminy najczęściej bezpośrednio nie finansują świadczeń opieki zdrowotnej, jednak są zobowiązane do dokonywania istotnych wydatków związanych

¹. Od dnia 1 stycznia 2022 r., na mocy ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw, Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii i Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zostały przekształcone w Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.

z ochroną zdrowia, a ustawy materialnego prawa administracyjnego doprecyzowują zakres tych zadań.

Obowiązek uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Mniów na lata 2026-2029 wynika z art.4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz z art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

1. Podstawy prawne programu

W Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Mniów na lata 2026-2029 wskazano kierunki działań w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii wynikające z art.4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz z art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w oparciu o zidentyfikowane potrzeby mieszkańców oraz możliwości systemowe. Nadrzędnym celem Programu jest profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem alkoholu, substancji psychoaktywnych, zachowań behawioralnych i wiążących się z nimi zachowaniami ryzykownymi. Dla realizacji celu nadrzędnego zaplanowano cele operacyjne, w ramach których przewidziano do realizacji zadania dotyczące bezpośrednio profilaktyki i edukacji, wsparcia osób uzależnionych i ich rodzin oraz wzmacniania działań środowiskowych i integracyjnych. Realizacja wszystkich zadań, poprzez działania profilaktyczne, prewencyjne, lecznicze i rehabilitacyjne, a także z obszaru reintegracji społecznej i zawodowej służą osiągnięciu celu nadrzędnego Programu.

Podczas realizacji zadań określonych w Programie zastosowanie mają m.in. następujące akty prawne².

- 1) Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- 2) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- 3) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- 4) Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym,
- 5) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- 6) Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie,
- 7) Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
- 8) Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,
- 9) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- 10) Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- 11) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

- 12) Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
13) Ustawa z dnia 11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych,

2. Diagnoza problemów uzależnień

Z raportu z 2021 roku wynika, że łączna wartość kosztów społeczno-ekonomicznych wynikających ze spożywania alkoholu w Polsce szacowana jest na 93,3 mld złotych, a różnica między przychodami budżetowymi z tytułu podatku akcyzowego od napojów alkoholowych a kosztami społeczno-ekonomicznymi wynosi ponad 79,9 mld złotych rocznie, co stanowi 3,45% PKB z 2020 roku. Wykazane w raporcie koszty dotyczą obciążeń kilku systemów: zdrowotnego, egzekwowania prawa, w tym wymiaru sprawiedliwości, ubezpieczeń społecznych czy pomocy społecznej. Do powyższych kosztów należy dodać także przedwczesną śmiertelność wynikającą z nadużywania alkoholu oszacowaną na kwotę 84 mld złotych. – Te dane jasno pokazują, że wpływy, które jako państwo generujemy dzięki akcyzie, nie rekompensują kosztów, które używki przynoszą.²

W ostatnich dekadach obserwujemy znaczące zmiany na rynku wyrobów nikotynowych. Postępująca technologia i niezwykle agresywne strategie marketingowe producentów tych wyrobów doprowadziły do popularyzacji nowych form używania nikotyny, w tym elektronicznych urządzeń do podawania nikotyny (ENDS – electronic nicotine delivery systems), podgrzewanego tytoniu (HTP – heated tobacco products) i woreczków nikotynowych. Choć produkty te często promowane są jako „mniej szkodliwe alternatywy” dla tradycyjnych papierosów, ich rzeczywisty wpływ na zdrowie, zwłaszcza młodych ludzi, jest coraz bardziej niepokojący. Przede wszystkim są to produkty, które powodują uzależnienie.³

Wśród substancji psychoaktywnych innych niż alkohol lub nikotyna używanych przez młodzież – prym wiodzie marihuana i haszysz. Chociaż to najbardziej rozpowszechnione wśród młodzieży szkolnej substancje nielegalne, to jednak w ostatnich latach można zaobserwować pozytywne trendy. Spadają wskaźniki ich używania, zmniejsza się dostępność, rzadziej deklarowane są propozycje otrzymywane od innych osób sięgnięcia po te substancje, odwróceniu uległa tendencja do bagatelizowania ryzyka związanego z ich używaniem.⁴

Wyniki badania z 2024 roku w zestawieniu z wynikami poprzednich edycji ESPAD ujawniają zapoczątkowanie pozytywnych tendencji, ale również wskazują na spodziewane zagrożenia.

W zakresie używania narkotyków cieszyć może znaczny spadek rozpowszechnienia używania przetworów konopi zwłaszcza wśród starszej młodzieży

² Jako środowisko zajmujące się pomocą osobom uzależnionym musimy być świadomi, czym są komercyjne determinanty zdrowia Serwis Informacyjny UZALEŻNIENIA nr.3 2025, str.1

³ Nowe produkty nikotynowe, to samo uzależnienie-współczesne wyzwanie dla zdrowia publicznego w Polsce-Serwis Informacyjny UZALEŻNIENIA nr.3 2025, str. 28

⁴ Narkotyki a młodzież. Czego dowiadujemy się z najnowszej edycji ESPAD 2024- Serwis informacyjny UZALEŻNIENIA nr.2 2025 str.28

(17-18 lat). Towarzyszy temu spadek wskaźników dostępności tych substancji, zwłaszcza w młodszej kohorcie (15-16 lat). Do pozytywów zaliczyć również należy odwrócenie wieloletniej tendencji spadkowej odsetków uczniów przekonanych o dużym ryzyku związanym z używaniem marihuany lub haszyszu. Z drugiej strony niepokój może budzić znaczna przewaga oczekiwań pozytywnych konsekwencji używania przetworów konopi nad antycypacjami konsekwencji negatywnych. Nie stanowi to najlepszego prognostyka, zwłaszcza w kontekście tendencji legalizacyjnych marihuany obecnych w wielu krajach Europy, a także krajach pozaeuropejskich, co stanowić może czynnik sprzyjający mylnym przekonaniom o nieszkodliwości przetworów konopi, może to stanowić poważne wyzwanie dla profilaktyki.

W zakresie rozpowszechnienia używania nowych substancji psychoaktywnych, czyli tzw. „dopalaczy” nie obserwujemy istotnych zmian, natomiast warto podkreślić jest postrzeganie przez młodzież ryzyka związanego z używaniem tych substancji jako podobnie dużego, jak w przypadku najcięższych narkotyków.⁵

Uzależnienia behawioralne- hazard warunkuje trend wzrostowy nadmiernego korzystania z mediów społecznościowych notowany w latach 2011–2024 traktować można jako wyzwanie dla profilaktyki bądź jako symptom dynamiki form komunikowania się, stanowiący przejaw głębokiej zmiany społeczno-kulturowej. Stabilizacja w zakresie rozpowszechnienia grania w gry na urządzeniach elektronicznych oznaczać może nasycenie tą formą rozrywki. Warto zauważyć, zarówno w zakresie obecności w mediach społecznościowych, jak i grania w gry na urządzeniach elektronicznych, trend wzrostowy w obszarze świadomości, że spędza się za dużo czasu na tych czynnościach.

W ostatnich latach obserwuje się systematyczny wzrost liczby osób poszukujących pomocy z powodu nadmiernego grania w gry hazardowe. Problem ten przestał być traktowany jedynie jako deficyt silnej woli czy kwestia indywidualnej słabości, a zyskał status poważnego zaburzenia behawioralnego o wieloczynnikowej etiologii-uwzględniającej zarówno uwarunkowania psychologiczne, społeczne, jak i biologiczne.⁶

2.1. Identyfikacja obszarów problemowych związanych z uzależnieniami w Gminie Mniów

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego na dzień 31 grudnia 2024 r. gminę Mniów zamieszkiwało łącznie 9 031 mieszkańców, w tym 4 606 kobiet oraz 4 425 mężczyzn. Gmina charakteryzuje się spadkiem liczby mieszkańców. W latach 2020-2024 liczba mieszkańców zmniejszyła się o 310 osób. Spadek ogólnej liczby ludności jest zjawiskiem charakterystycznym dla większości gmin w Polsce, z uwagi głównie na ujemny przyrost naturalny, a także migracje osób młodych do większych aglomeracji miejskich.

⁵ Narkotyki a młodzież. Czego dowiadujemy się z najnowszej edycji ESPAD 2024- Serwis informacyjny UZALEŻNIENIA nr.2 2025 str.28

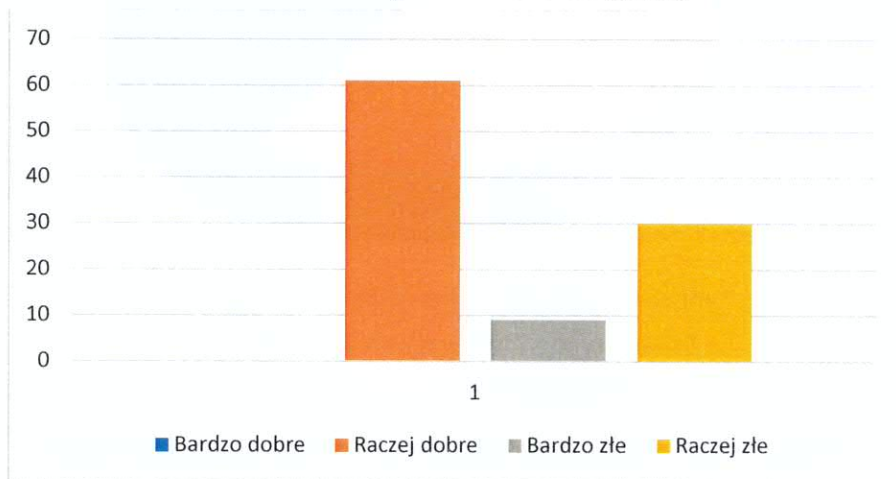
⁶ Serwis informacyjny UZALEŻNIENIA Nr.2 2025 str. 36 Program ograniczania grania w gry hazardowe - jego ograniczenia i bariery we wprowadzaniu programu do oferty terapeutycznej.

Młodzi ludzie szukają atrakcyjniejszych miejsc do zarobkowania i kształcenia, założenia rodzin.

Główne problemy społeczne występujące na terenie gminy Mniów opracowano na podstawie przeprowadzonych badań społecznych wśród mieszkańców gminy. W badaniach wzięło udział 168 osób, w tym kobiety stanowiły 75%. Najwięcej respondentów było w wieku 36-50 lat.

Jak wskazuje poniżej Wykres 1 aktualne warunki życia mieszkańców gminy zostały ocenione raczej pozytywnie. 61% badanych osób oceniła warunki życia w gminie jako „raczej dobre”, 9% badanych oceniła warunki życia w gminie jako bardzo złe lecz 30% badanych uznała, że żyje im się raczej źle na terenie gminy.

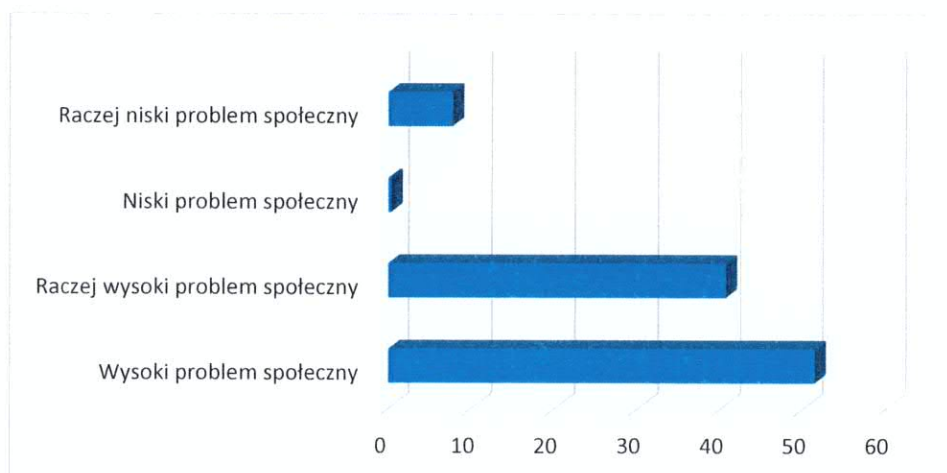
Wykres 1. Ocena warunków życia na terenie gminy

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Analiza danych dotyczących występowania zjawiska uzależnień na terenie gminy wskazuje na wzrastającą liczbę osób uzależnionych. Również w opinii respondentów problem ten uchodzi za jeden z poważniejszych negatywnych zjawisk społecznych występujących na terenie gminy. 51,4% badanych uznało uzależnienia za raczej wysoki problem społeczny, a 40,6% - za wysoki problem społeczny.

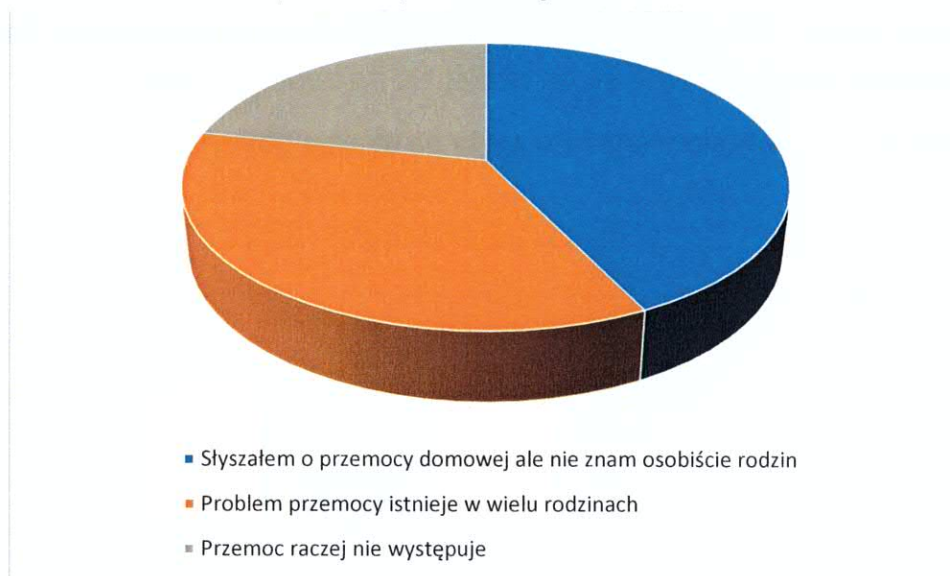
Wykres 2. Problem uzależnień

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Z kolei w sprawie oceny występowania zjawiska przemocy domowej w największym stopniu (42,7%) respondenci wskazali, że słyszeli o takich przypadkach, ale nie znają ich osobiście. 35,5% badanych uważa, że problem przemocy domowej występuje w wielu rodzinach na terenie gminy, a 21,8% osób wskazuje, że przemoc raczej nie występuje.

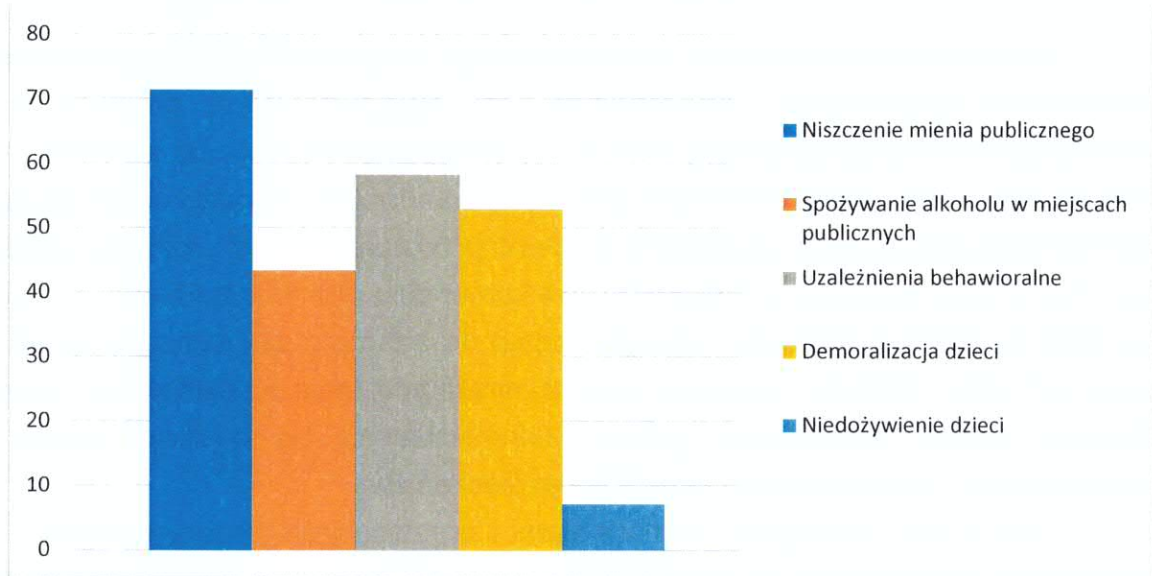
Wykres 3. Problem przemocy domowej

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Respondenci wskazali, że do problemów najczęściej występujących wśród dzieci i młodzieży należą: niszczenie mienia publicznego oraz zaniedbania wychowawcze (71,3%). Kolejno wskazano, że również problemem w odniesieniu do dzieci i młodzieży jest spożywanie alkoholu w miejscach publicznych (43,3%), następnie uzależnienia behawioralne (58,2%) oraz demoralizacja dzieci (52,8%). Problemem o najniższym natężeniu według badanych jest zjawisko niedożywienia dzieci (7,1%).

Wykres 4. Problemy dotyczące dzieci i młodzieży

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Wśród działań, które należałoby podjąć w najbliższej przyszłości, aby przeciwdziałać negatywnym zjawiskom społecznym na terenie gminy w opinii respondentów należą kolejno:

- 1) poprawa dostępności do opieki medycznej (74%),
- 2) przeciwdziałanie uzależnieniom (49,5%),
- 3) budowa mieszkań komunalnych i socjalnych (63,4%),
- 4) skuteczniejsze egzekwowanie sprzedaży alkoholu nieletnim (35,7%),
- 5) poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych (56,7%),
- 6) utworzenie placówki wsparcia dziennego (34,4%).

Na poniższym wykresie zaprezentowano działania w kolejności od najważniejszych do mniej ważnych w opinii respondentów.

Wykres 5. Działania, jakie należałoby podjąć w celu przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym

Analiza przeprowadzonych badań wskazuje, że gmina Mniów stoi przed istotnymi wyzwaniami społecznymi i infrastrukturalnymi. Najpoważniejsze problemy dotyczą jakości opieki zdrowotnej, sytuacji osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów, a także kwestii związanych z uzależnieniami i przemocą domową. Mieszkańcy oczekują poprawy jakości usług publicznych, szczególnie zdrowotnych i opiekuńczych, rozwoju komunikacji społecznej oraz inwestycji w mieszkalnictwo komunalne. Pomimo trudności, zauważalne są także pozytywne elementy, takie jak dostęp do Internetu czy istniejące działania na rzecz seniorów. Wnioski z badania mogą stanowić podstawę do planowania przyszłych strategii rozwoju społecznego gminy, ukierunkowanych na poprawę jakości życia mieszkańców i zwiększenie ich poczucia bezpieczeństwa.

Gmina przy współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami pracującymi w obszarze uzależnień i przemocy przeprowadza analizy dotyczące problematyki uzależnień wśród mieszkańców gminy Mniów. Większość spośród badań i diagnoz realizowana jest cyklicznie, co trzy, cztery lata. Systematycznie pozyskiwane są także dane od organów i podmiotów współpracujących przy realizacji zadań określonych w Programie, w tym od: Komisariatu Policji, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, szkół, podmiotów leczniczych oraz jednostek organizacyjnych Gminy, m.in. Centrum Usług Społecznych w Mniowie.

System wsparcia na rzecz rodziny realizowany jest przede wszystkim przez Centrum Usług Społecznych w Mniowie (zwany dalej CUS), ale także przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (zwaną dalej GKRPA) i Zespół Interdyscyplinarny (zwany dalej ZI). Obie instytucje ściśle współpracują z CUS w celu minimalizowania niepożądanych zjawisk społecznych, jakimi są uzależnienia oraz przemoc domowa.

2.2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest komisją działającą na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, utworzona przez zespół ludzi, których zadaniem jest realizacja zadań tejże ustawy, a także ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Podstawowym zadaniem komisji jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, a w szczególności zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla takich osób.

Głównym celem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest prowadzenie działań dotyczących zapobiegania nadużywaniu alkoholu oraz środków psychoaktywnych, promowanie zdrowego trybu życia, zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej osobom uzależnionym, integrowania społeczeństwa lokalnego,

podejmowanie działań w zakresie poradnictwa, interwencji wobec osób nadużywających alkoholu i narkotyków, działania związane z przeciwdziałaniem przemocy w domowej, prowadzenie rozmów motywacyjnych oraz zwiększanie zdolności osób do radzenia sobie z zaistniałymi problemami alkoholowymi. Komisja uprawniona jest także do podejmowania czynności zmierzających do sądowego orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu, zobowiązania poddania się leczeniu odwykowemu. Do kompetencji Komisji należą również zadania wynikające z Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Z 2023 r. poz. 1939) oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w domowej (Dz. U. z 2024 poz.1676).

Tabela 1. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

L.p.	Liczba osób, z którymi prowadzili rozmowy członkowie gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych w roku sprawozdawczym	2020	2021	2022	2023	2024
1.	Osoby z problemem alkoholowym:	6	13	18	20	14
2.	Członkowie rodzin osób z problemem alkoholowym:	4	0	0	0	0
3.	Uruchomienie procedury „Niebieskie Karty”	0	0	0	0	0
4.	Liczba grup diagnostyczno-pomocowych ds. przeciwdziałania przemocy domowej, w skład których wchodził w roku sprawozdawczym członkowie gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych	14	16	17	22	0
5.	Liczba osób, wobec których gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	15	21	17	8	10
6.	Liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży alkoholu	7	7	0	18	12

Źródło danych: Dane z Centrum Usług Społecznych w Mniowie

2.3. Punkt Interwencji Kryzysowej

Rodziny borykające się z problemem uzależnienia i/lub przemocy domowej mogą otrzymać wsparcie w Punkcie Interwencji Kryzysowej w Mniowie.

Tabela 2. Działalność Punktu Interwencji Kryzysowej w Mniowie

L.p.	Liczba osób przyjętych w punkcie interwencji kryzysowej (PIK) w poszczególnych kategoriach klientów:	2020	2021	2022	2023	2024
1.	Liczba osób, które zgłosiły się do PIK	17	13	10	22	14
2.	Liczba porad udzielonych w PK	17	13	10	22	14
3.	Liczba osób z problemem alkoholowym	9	7	6	14	8
4.	Liczba dorosłych członków rodziny osób z problemem alkoholowym (w tym współuzależnionych i DDA)	1	2	1	3	2
5.	Liczba osób doznających przemocy domowej	15	10	7	15	9
6.	Liczba osób stosujących przemoc w domową	1	1	1	2	1

Źródło danych: Dane z Centrum Usług Społecznych w Mniowie

Punkt Interwencji Kryzysowej w Mniowie pełni ważną rolę w lokalnym systemie pomocy, jednak do jego zadań nie należy prowadzenie psychoterapii osób uzależnionych, która jest zbiorem świadczeń zdrowotnych, a te udzielane są wyłącznie przez podmioty prowadzące działalność leczniczą. Zatem punkt interwencji kryzysowej nie jest alternatywą czy konkurencją dla placówek leczenia uzależnień.

Zarówno uzależnienia, jak i przemoc domowa są poważnymi problemami społecznymi, które nie tylko prowadzą do cierpienia osób bezpośrednio dotkniętych, lecz także destabilizują strukturę społeczną, osłabiają funkcjonowanie rodzin i generują koszty dla systemu ochrony zdrowia, pomocy społecznej, wymiaru sprawiedliwości czy edukacji.

Te dwa zjawiska często się wzajemnie przenikają – uzależnienie (np. od alkoholu lub narkotyków) bywa czynnikiem wyzwalającym lub nasilającym przemoc, a jednocześnie osoby doświadczające przemocy często sięgają po substancje psychoaktywne jako formę radzenia sobie z traumą.

2.4. Zespół Interdyscyplinarny

Doświadczenie przemocy domowej gdzie współwystępuje problem nadużywania alkoholu, jest złożonym problemem i często do wyjścia z niego potrzebna jest pomoc innych osób. W celu zapobiegania przemocy domowej powołany został w 2011 roku Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Mniowie, którego zadaniem jest podejmowanie działań w ramach procedury "Niebieskie Karty". Zespół Interdyscyplinarny może tworzyć grupy diagnostyczno-pomocowe w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy domowej w indywidualnych przypadkach, w skład których wchodzi przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej i policji oraz jak zajdzie potrzeba rozszerzenia grupy przedstawiciele gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, oświaty, ochrony zdrowia, a także kuratorzy sądowi oraz przedstawiciele innych podmiotów, specjaliści w dziedzinie przeciwdziałania przemocy domowej, którzy wypełniają na rzecz zgłoszonej rodziny/osoby czynności służbowe, zawodowe lub statutowe.

Tabela 3. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego

L.p.	Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego	2020	2021	2022	2023	2024
1.	Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego	5	10	10	10	10
2.	Liczba założonych Niebieskich Kart	34	29	38	38	26
3.	Liczba prowadzonych procedur „Niebieskie Karty”	41	36	45	44	45
4.	Liczba spotkań grup diagnostyczno-pomocowych	69	81	84	87	32
5.	Liczba zamkniętych Niebieskich Kart	14	28	20	41	25

Źródło danych: Dane z Centrum Usług Społecznych w Mniowie

2.5. Działalność Centrum Usług Społecznych w Mniowie

Rola Centrum Usług Społecznych w Mniowie (CUS) w gminie polega na identyfikacji i zaspokajaniu potrzeb mieszkańców, przyznawaniu wsparcia finansowego i specjalistycznego, a także na aktywizacji i integracji społecznej osób i rodzin w trudnej sytuacji życiowej. CUS wykonuje zadania własne gminy, w tym pomoc socjalną i realizuje gminną strategię rozwiązywania problemów społecznych.

Tabela 4. Działalność Centrum Usług Społecznych w Mniowie

L.p.	Liczba rodzin, które korzystały z pomocy społecznej	2020	2021	2022	2023	2024
1.	Liczba rodzin objęta pomocą materialną CUS	980	777	630	588	513
2.	Z powodu alkoholizmu	62	66	48	40	25
3.	Z powodu narkomanii	2	6	2	2	1
4.	Z powodu przemocy w rodzinie	4	3	0	8	5

Źródło danych: Dane z Centrum Usług Społecznych w Mniowie

W procedurze "Niebieskie Karty" Centrum Usług Społecznych w Mniowie koordynuje działania, diagnozuje sytuację, zapewnia wsparcie oraz monitoruje bezpieczeństwo. CUS wszczyna procedurę, wypełniając formularz "Niebieska Karta-A" i przekazując go do zespołu interdyscyplinarnego, który następnie powołuje grupę diagnostyczno-pomocową. Działania CUS obejmują również organizację pomocy medycznej i schronienia, informowanie o dostępnym wsparciu (psychologicznym, prawnym, socjalnym), prowadzenie rozmów z osobami doświadczającymi przemocy, ze sprawcami przemocy oraz zapobieganie zagrożeniom w środowisku domowym.

2.6. Działalność Komisariatu Policji w Strawczynie

Pracownicy Komisariatu Policji w Strawczynie zapewniają wsparcie dla mieszkańców gminy Mniów. Rola Komisariatu polega również na zapewnieniu bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie gminy Mniów, realizowaniu zadań służby prewencyjnej i kryminalnej, a także podejmowaniu działań na rzecz ochrony życia, zdrowia i mienia obywateli. Do podstawowych obowiązków należy m.in. przeciwdziałanie przestępczości, wykrywanie wykroczeń i przestępstw, reagowanie na zgłoszenia, realizowanie zadań administracyjnych oraz budowanie pozytywnego wizerunku Policji w społeczności lokalnej.

W procedurze „Niebieskie Karty” zadania Policji to: wszczęcie procedury poprzez wypełnienie formularza "Niebieska Karta – A", zapewnienie natychmiastowej pomocy osobie dotkniętej przemocą (w tym pomocy medycznej i ochrony życia, zdrowia i mienia) oraz dokumentowanie sytuacji poprzez zabezpieczenie śladów. Policjanci mają też prawo do podjęcia działań wobec sprawcy, takich jak zatrzymanie lub wydanie nakazu/zakazu opuszczenia lokalu i zbliżania się do ofiary, a w dalszym etapie do monitorowania sytuacji poprzez składanie wizyt w rodzinie.

3. Adresaci Programu

Adresatami Programu są wszyscy mieszkańcy Gminy Mniów, a w szczególności:

- 1) dzieci i młodzież,
- 2) rodzice, opiekunowie i wychowawcy,
- 3) konsumenci i sprzedawcy napojów alkoholowych,

- 4) osoby pijące w sposób ryzykowny, szkodliwy oraz osoby uzależnione
- 5) rodziny osób z problemem uzależnień i przemoc oraz osoby z ich otoczenia,
- 6) pracownicy podmiotów działających na terenie Gminy Mniów, zajmujący się zawodowo lub służbowo profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień.

4. Analiza SWOT

Aby zwiększyć efektywność działań podejmowanych w ramach realizacji Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, została przeprowadzona analiza SWOT. Stanowi ona zestawienie mocnych i słabych stron, szans oraz zagrożeń Gminy Mniów. Dokonana została na podstawie informacji zawartych w diagnozie. Czynniki w niej zawarte będą wpływać na efekt końcowy realizacji programu.

Tabela 5. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
– Rozwinięta infrastruktura pomocowa, edukacyjna i kulturalna, aktywne instytucje (CUS, Ośrodek Kultury, biblioteka, szkoły). – Rozwinięta sieć szkół, placówek oświatowych i opiekuńczych (świetlice, przedszkola). – Współpraca z pedagogami i psychologami szkolnymi oraz dyrektorami szkół w zakresie zapewnienia opieki i pomocy edukacyjnej dla dzieci i młodzieży z rodzin, w których występują problemy nadużywania alkoholu i stosowania przemocy. – Istnienie lokalnych organizacji pozarządowych i aktywność społeczna mieszkańców. – Szeroka współpraca instytucji w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom oraz innym problemom społecznym.	– Brak spójnego systemu monitorowania i ewaluacji efektów działań. – Niekorzystna sytuacja demograficzna – spadek liczby mieszkańców, starzenie się społeczeństwa. – Ograniczone zaangażowanie mieszkańców w działania profilaktyczne i społeczne. – Utrudniony dostęp do placówek leczenia odwykowego. – Bariery architektoniczne i brak wystarczającego transportu publicznego dla osób z niepełnosprawnościami. – Ograniczony rynek pracy, niskie zarobki, odpływ młodych i wykwalifikowanych osób. – Niewystarczająca oferta mieszkaniowa (braki w zasobie komunalnym i socjalnym). – Problemy społeczne: uzależnienia, przemoc domowa. – Niska świadomość u mieszkańców Gminy Mniów o możliwości uzyskania pomocy od instytucji zaufania publicznego, w zakresie uzależnień behawioralnych.
Szanse	Zagrożenia
– Możliwość pozyskania środków finansowych z funduszy krajowych i unijnych. – Stabilne przepisy prawne wspierające działania samorządów w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień. – Rosnąca świadomość społeczna - zwiększająca się wrażliwość na problemy uzależnień, szczególnie wśród młodzieży i rodziców.	– Utrwalone społeczne przyzwolenie na picie alkoholu. – Bagatelizowanie problemu uzależnień – zwłaszcza wśród dorosłych i starszych mieszkańców. – Stygmatyzacja osób uzależnionych oraz ich rodzin, co zniechęca do szukania pomocy. – Niska sytuacja materialna części mieszkańców, prowadząca do napięć społecznych i wzrostu ryzyka uzależnień.

– Coraz większa akceptacja dla pomocy psychologicznej i terapii. – Rozwój kampanii społecznych. – Możliwość współpracy z organizacjami pozarządowymi, szkołami, policją, CUS, poradniami. – Rozwój wolontariatu i programów integracyjnych angażujących różne grupy społeczne. – Wykorzystanie nowoczesnych form komunikacji. – Możliwość prowadzenia zdalnych szkoleń i terapii online, co zwiększa dostępność pomocy. – Większy zasięg i skuteczność działań edukacyjnych dzięki multimedialnym narzędziom.	– Wysoka dostępność napojów alkoholowych w stałych punktach sprzedaży oraz podczas masowych spotkań i wydarzeń. – Zły wpływ reklam napojów alkoholowych prezentowanych w środkach masowego przekazu propagujących spożywanie napojów alkoholowych w kontekście spędzania czasu wolnego. – Rozwój nowych form uzależnień (np. alkohol + środki psychoaktywne, hazard, uzależnienia cyfrowe), które komplikują profilaktykę. – Brak motywacji do zmiany stylu życia wśród osób zagrożonych uzależnieniem. – Niewystarczająca liczba placówek terapeutycznych i długie kolejki do specjalistów
---	---

Źródło: opracowanie własne

5. Cele, priorytety i zadania Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

5.1. Cel Główny Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania Narkomanii

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem alkoholu, substancji psychoaktywnych, zachowań behawioralnych i wiążących się z nimi zachowaniami ryzykownymi.

5.2. Główne obszary i cele szczegółowe Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

1) Profilaktyka i edukacja

Prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej skierowanej do społeczeństwa, zwłaszcza do dzieci i młodzieży, w zakresie profilaktyki uzależnień i szkodliwości alkoholu, substancji psychoaktywnych i zachowań behawioralnych oraz zachowań przemocowych poprzez:

- A. Opóźnianie inicjacji alkoholowej i narkotykowej u dzieci i młodzieży.
- B. Podnoszenie świadomości społecznej o szkodliwości uzależnień.
- C. Prowadzenie działań szkoleniowych i informacyjnych dla różnych grup (w tym młodzież, rodzice, nauczyciele).
- D. Organizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych, opiekuńczych i socjoterapeutycznych.

2) Wsparcie dla osób uzależnionych i ich rodzin:

Rozwój systemu dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób z uzależnieniem od alkoholu, substancji psychoaktywnych, zachowań behawioralnych i osób doznających przemocy oraz wsparcie psychospołeczne i prawne dla ich rodzin, realizowane poprzez:

- A. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej.
 - B. Udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom w kryzysie (np. w związku z przemocą domową).
 - C. Pomoc osobom w procesie zdrowienia i reintegracji.
- 3) Interwencja i nadzór
- Prowadzenie działalności interwencyjnej w przypadku naruszenia prawa oraz reprezentowanie przed różnymi organami, tj.:
- A. Podejmowanie działań w przypadku podejrzenia przemocy w rodzinie.
 - B. Występowanie przed sądem w sprawach związanych z naruszeniem przepisów o przeciwdziałaniu alkoholizmowi (np. sprzedaż nieletnim).
 - C. Realizacja lokalnej, międzysektorowej polityki przeciwdziałania uzależnieniom.
- 4) Wzmacnianie działań środowiskowych i integracyjnych:
- Wspieranie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych na rzecz ograniczania negatywnych skutków nadużywania alkoholu oraz przeciwdziałania uzależnieniom, a także stosowania przemocy oraz przeciwdziałania zachowaniom przemocowym.

5.3. Zadania Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Mniów na lata 2026-2029

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin. W szczególności zadania te obejmują:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
 - 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową;
 - 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
 - 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz zachowań przemocowych;
 - 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
- 1) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych**

zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Lp.	Zadanie	Działania	Realizator
1	Realizacja rekomendowanych programów profilaktycznych	– wybór programów profilaktycznych, – wybór realizatora programów, – współpraca z pedagogami szkolnymi i kadrą pedagogiczną dot. organizacji i realizacji rekomendowanych programów profilaktycznych,	CUS, placówki oświatowe i wsparcia dziennego
2	Realizacja autorskich programów profilaktycznych	– realizacja programów psycho-edukacyjnych dotyczących zagrożeń wynikających z używania substancji psychoaktywnych i wyrobów tytoniowych dla dzieci i młodzieży szkolnej, – wybór realizatora programów, – współpraca z pedagogami szkolnymi i kadrą pedagogiczną dot. przeprowadzenie programu	CUS, placówki oświatowe i wsparcia dziennego
3	Realizacja działań minimalizujących występowanie zachowań ryzykownych wśród dzieci, młodzieży oraz dorosłych	– kształtowanie i wzmacnianie czynników chroniących w ramach realizacji programów rozwoju osobistego i społecznego poprzez edukację w zakresie wiedzy o szkodliwości spożywania alkoholu i innych środków psychoaktywnych, – realizowanie programów profilaktycznych – wybór realizatora programów	CUS, placówki oświatowe i wsparcia dziennego
Wskaźniki: 1. Liczba zrealizowanych programów rekomendowanych i autorskich 2. Liczba zorganizowanych kampanii, inicjatyw 3. Liczba uczestników programów 4. Liczba realizatorów programów			
4	Promowanie abstynencji i zdrowego stylu życia.	– realizacja pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych oraz zagospodarowanie czasu wolnego, – przeprowadzanie konkursów ofert, – organizacja kampanii edukacyjnych, – organizacja spotkań integracyjnych – publikacje wyników badań i sondaży dotyczących uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej.	CUS, GKRPA, placówki oświatowe, NGO
5.	Przygotowanie i przeprowadzenie kampanii społecznych	– wybór kampanii przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w zakresie promowania życia bez nałogów – wybór realizatora działań	CUS, ZI, GKRPA, placówki oświatowe, NGO

		– dystrybucja materiałów profilaktycznych	
6	Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych	– wybór realizatora – współpraca z osobami pracującymi w punktach sprzedaży alkoholu	CUS, ZI, GKRPA, punkty sprzedaży alkoholu
7.	Przeprowadzenie badań związanych z diagnozą zachowań problemowych spowodowanych używaniem substancji psychoaktywnych	– wybór realizatora badań – ewaluacja programów profilaktycznych	CUS, GKRPA
8	Działania informacyjne i edukacyjne	– realizacja szkoleń i programów edukacyjno-profilaktycznych dla różnych grup zawodowych i wiekowych, w tym w szczególności dla kobiet w ciąży, pracowników systemu oświaty i systemu opieki zdrowotnej – utrzymanie systemu informacji o realizowanych działaniach z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i zapobiegania przemocy oraz o podmiotach realizujących ww. zadania – zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych, informacyjnych i profilaktycznych dotyczących tematyki uzależnień i zachowań ryzykownych	CUS, ZI, KP, GKRPA, placówki oświatowe i wsparcia dziennego, NGO
Wskaźniki: 1. Liczba zrealizowanych programów edukacyjno-profilaktycznych 2. Liczba zorganizowanych kampanii, inicjatyw 3. Liczba uczestników programów 4. Liczba realizatorów programów			
Termin realizacji: lata 2026 – 2029			

2) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób z uzależnieniem od alkoholu i narkotyków.

Lp.	Zadanie	Działania	Realizator
1	Prowadzenie Punktu Interwencji Kryzysowej	– przyjmowanie zgłoszeń do PIK – ustalanie i aktualizowanie harmonogramu pracy specjalistów w PIK	CUS

		– zakup literatury, materiałów biurowych, wyposażenia (w miarę potrzeb), prenumerata czasopism, zakup ulotek, plakatów, środków czystości, publikacja ogłoszeń, itp.	
Wskaźniki 1. Liczba osób zgłaszających się do Punktu Interwencji Kryzysowej 2. Liczba udzielonych porad			
2	Wdrażanie procedury zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego	– prowadzenie rozmów motywujących do leczenia, – udzielanie informacji o działalności GKRPA i możliwości podjęcia terapii – rozpowszechnianie materiałów informacyjnych o możliwościach uzyskania pomocy, – informowanie o zjawisku przemocy domowej i możliwościach przeciwdziałania jej, – informowanie na temat dostępu do działań profilaktycznych, placówek leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych od środków odurzających – wydawanie zleceń na wykonanie opinii o stopniu uzależnienia – kierowanie wniosków do sądu o przymusowe leczenie	GKRPA
Wskaźniki 1. Liczba przyjętych wniosków o objęcie leczeniem odwykowym przez GKRPA 2. Liczba osób wezwanych na posiedzenia GKRPA 3. Liczba osób skierowanych na badanie 4. Liczba wydanych opinii			
Termin realizacji: lata 2026 – 2029			

3) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową.

Lp.	Zadanie	Działania	Realizator
1	Pomoc dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym oraz dzieciom z ich otoczenia	– finansowanie zadań realizowanych przez specjalistyczne i opiekuńcze placówki wsparcia dziennego, – dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym/problemem przemocy oraz dzieciom z ich otoczenia – dofinansowanie programów psychoedukacyjnych dla rodziców,	CUS, placówki oświatowe i wsparcia dziennego, NGO

		kształtujących odpowiednie umiejętności wychowawcze, – finansowanie dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych	
Wskaźniki: 1. Liczba placówek, w których realizowany jest program 2. Liczba zrealizowanych programów 3. Liczba uczestników programu			
2.	Pomoc psychologiczna i terapeutyczna	– nawiązanie współpracy/ zawarcie umów ze specjalistami, – współpraca z pedagogami i psychologami szkolnymi oraz dyrektorami szkół w zakresie zapewnienia opieki i pomocy edukacyjnej dla dzieci i młodzieży z rodzin, w których występują problemy nadużywania alkoholu i stosowania przemocy.	CUS
5.	Przeciwdziałanie przemocy domowej	– upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy domowej i możliwości przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności z problemami uzależnień – włączanie się w ogólnopolskie kampanie promujące życie rodzinne bez przemocy, – realizacja lokalnych diagnoz na temat zjawiska przemocy domowej i uzależnień, – organizowanie szkoleń z zakresu przemocy domowej, – zapewnienie osobom pracującym z członkami rodzin z problemem przemocy dostępu do superwizji, – współpraca z Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym, w zakresie realizacji procedury „Niebieskie Karty”	CUS, ZI, GKRPA, placówki oświatowe i wsparcia dziennego, NGO
Wskaźniki: 1. Liczba zakupionych materiałów informacyjnych. 2. Liczba zrealizowanych kampanii 3. Liczba przeprowadzonych diagnoz 4. Liczba zrealizowanych szkoleń 5. Liczba podmiotów pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej			
Termin realizacji: lata 2026 – 2029			

4) Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Lp.	Zadanie	Działania	Realizator
1.	Wspieranie działań placówek leczenia odwykowego	– finansowanie programów terapeutycznych uzupełniających ofertę świadczeń zdrowotnych NFZ, – monitorowanie realizowanych programów	CUS, placówki medyczne leczenia uzależnienia i współuzależnienia
2.	Wspieranie programów i działań abstyntenckich	– finansowanie programów i działań realizowanych przez stowarzyszenia / grupy wsparcia abstyntenckie, – monitorowanie realizowanych programów	CUS, Klub Abstynenta
3.	Wspieranie programów profilaktycznych adresowanych do osób uzależnionych i ich rodzin	– finansowanie programów profilaktycznych, – monitorowanie realizowanych programów	CUS, instytucja realizująca zadanie
Wskaźniki: 1. Liczba placówek świadczących pomoc dla osób uzależnionych i członków ich rodzin 2. Liczba zrealizowanych programów 3. Liczba osób uczestniczących w programach wspierających			
Termin realizacji: lata 2026 – 2029			

5) Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 reklama napojów alkoholowych i art. 15 zakaz sprzedaży alkoholu niepełnoletnim, nietrzeźwym, pod zastaw lub na kredyt ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Lp.	Zadanie	Działania	Realizator
1.	Obsługa administracyjna i kancelaryjna Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	– przygotowywanie dokumentacji dotyczącej prowadzenie postępowań dotyczących wniosków o leczenie – ustalanie i wypłata wynagrodzenia członków – zawieranie i obsługa umów ze specjalistami pracującymi na rzecz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, – szkolenia członków komisji	CUS, GKRPA
2.	Szkolenia, seminaria, konferencje	– finansowanie szkoleń, seminariów, konferencji dla osób zawodowo zajmujących się działaniami profilaktycznymi i terapeutycznymi	CUS, ZI, GKRPA

3.	Ograniczanie dostępności do napojów alkoholowych	– kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych – organizacja i dofinansowanie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych	CUS, GKRPA
Wskaźniki 1. Liczba przyjętych wniosków o objęcie leczeniem odwykowym 2. Liczba osób, które uzyskały informacje o możliwościach pomocy osobom dotkniętym chorobą alkoholową i ich rodzinom oraz z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie 3. Liczba osób, z którymi członkowie Komisji przeprowadzili rozmowy motywujące do podjęcia leczenia w związku z nadużywaniem alkoholu 4. Liczba osób nadużywających alkoholu, które podjęły leczenie bez kierowania sprawy do sądu, po zastosowaniu przez członków Komisji metody krótkiej interwencji. 5. Liczba osób, wobec których Komisja wystąpiła do sądu z wnioskiem o wydanie postanowienia o obowiązku podjęcia leczenia odwykowego 6. Liczba wydanych postanowień GKRPA dot. zaopiniowania wniosków przedsiębiorców o wydanie zezwoleń na sprzedaż			
Termin realizacji: lata 2026 – 2029			

6) Uzależnienia od zachowań (uzależnienia behawioralne).

Lp.	Zadanie	Działania	Realizator
1.	Upowszechnianie wiedzy dotyczącej problematyki uzależnień behawioralnych	– przygotowanie i realizacja szkoleń i programów, kampanii edukacyjno-profilaktycznych dla różnych grup zawodowych i wiekowych, w tym pracowników systemu oświaty i systemu opieki zdrowotnej – zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych, informacyjnych i profilaktycznych dotyczących tematyki uzależnień behawioralnych – prowadzenie kampanii społecznych	CUS, ZI, GKRPA, placówki oświatowe i systemu opieki zdrowotnej organizacje pożytku publicznego
Wskaźniki: 1. Liczba zrealizowanych programów, szkoleń, kampanii 2. Liczba uczestników 3. Liczba realizatorów 4. Liczba stron www zawierających materiały informacyjne 5. Liczba zakupionych materiałów			
Termin realizacji: lata 2026 – 2029			

6. Finansowanie Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Mniów na lata 2026-2029

Realizacja zadań w ramach Programu finansowana będzie ze środków własnych Gminy pochodzących głównie z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów

alkoholowych. Dodatkowym źródłem finansowania mogą być inne środki, pozyskiwane zarówno przez Gminę Mniów, jak też pozostałych interesariuszy programu.

Preliminarz finansowy Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Mniów na lata 2026-2029 określa uchwała budżetowa gminy Mniów.

7. Koordynacja i realizacja Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Mniów na lata 2026-2029

Zadania Programu, koordynację i realizację prowadzi Centrum Usług Społecznych w Mniowie. Funkcję koordynatora gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii pełni Dyrektor Centrum Usług Społecznych w Mniowie.

Program realizowany jest we współpracy z innymi podmiotami, w tym w szczególności:

- referatami urzędu gminy i gminnymi jednostkami, będącymi dysponentami środków finansowych na realizację powierzonych zadań,
- podmiotami i instytucjami realizującymi zadania z obszaru profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w ramach swoich zadań statutowych,
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- organizacjami pozarządowymi,
- organizacjami kościelnymi i związkami wyznaniowymi.

8. Monitorowanie problemów uzależnień w gminie Mniów

Monitorowanie Programu oznacza systematyczne zbieranie, analizę i interpretację danych w celu określenia efektywności poszczególnych działań, szczególnie po ich zakończeniu. Dane są przydatne przy podejmowaniu decyzji dotyczących rozszerzenia bądź ograniczenia podejmowanych działań programowych oraz przy planowaniu zadań, szczególnie nowych, stanowiących uzupełnienie Programu.

Proces ten stanowi źródło informacyjne dla podmiotów realizujących zadania z zakresu rozwiązywania problemów uzależnień.

Monitorowanie zjawisk dotyczących uzależnień polega w szczególności na:

- pozyskiwaniu i analizie danych epidemiologicznych i statystycznych niezbędnych do oceny skali występowania uzależnienia w różnych środowiskach społecznych i grupach wiekowych,
- zbieraniu danych dotyczących używania substancji psychoaktywnych od podmiotów zajmujących się realizacją działań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,

- zbieraniu informacji dotyczących funkcjonowania na terenie gminy, podmiotów realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom,
- analizie sprawozdań z realizacji zadań.

9. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

9.1. Zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

- 1) Inicjowanie działań dotyczących realizacji Programu.
- 2) Współpraca z podmiotami realizującymi zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
- 3) Prowadzenie działalności informacyjnej, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
- 4) Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowanie w stosunku do osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, w tym:
 - motywowanie osób do podjęcia leczenia odwykowego,
 - udzielanie informacji o sposobach i miejscach uzyskania pomocy w rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
 - kierowanie osób zgłoszonych do Komisji na specjalistyczne badania diagnostyczne (diagnoza choroby alkoholowej),
 - kierowanie do sądu wniosków w sprawie orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
 - udział w postępowaniu sądowym.
- 5) Wydawanie opinii o lokalizacji punktów sprzedaży alkoholu, zgodnie z art. 18 ust. 3a ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- 6) Prowadzenie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń zgodnie z przepisami ustawy.
- 7) Udział w pracach zespołu interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

9.2. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Za realizację zadań ustawowych, w tym wykonywanych podczas posiedzeń GKRPA, przysługuje wynagrodzenie w postaci miesięcznej diety. Przewodniczącemu GKRPA 20% minimalnego wynagrodzenia za pracę, zastępcy przewodniczącego GKRPA 15% minimalnego wynagrodzenia za pracę, sekretarzowi 7% minimalnego wynagrodzenia za pracę. Pozostałym członkom 5% minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalone w trybie i na zasadach określonych ustawą z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1773).

Podstawę do wypłacenia wynagrodzenia, o którym mowa wyżej, jest lista obecności z poszczególnych posiedzeń GKRPA poświadczona przez jej Przewodniczącego lub zastępcę.

Spis wykresów

- Wykres 1. Ocena warunków życia na terenie gminy
- Wykres 2. Problem uzależnień
- Wykres 3. Problem przemocy domowej
- Wykres 4. Problemy dotyczące dzieci i młodzieży
- Wykres 5. Działania, jakie należałoby podjąć w celu przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym

Spis tabel

- Tabela 1. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Tabela 2. Działalność Punktu Interwencji Kryzysowej w Mniowie
- Tabela 3. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego
- Tabela 4. Działalność Centrum Usług Społecznych w Mniowie
- Tabela 5. Analiza SWOT

mgr Irena Skowron
Centrum Usług Społecznych
w Mniowie
DYREKTOR

